RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 4 kwietnia 2012 roku

ZEW/500/9-1/2012/MP

Pani
Krystyna Szumilas
Minister Edukacji Narodowej

Szanowna Pani Minister,

w wystąpieniu z 31 października 2011 r. (znak: ZEW/500/44-1/2011/MP) zwróciłem uwagę na problem przygotowania szkół podstawowych do obniżenia wieku spełniania obowiązku szkolnego do sześciu lat.

W odpowiedzi z 30 listopada 2011 r. (znak: DKOW-WOKW-AS-043/79/2011) Minister Edukacji Narodowej poinformował, iż powstał projekt ustawy przedłużającej czas potrzebny na odpowiednie przygotowanie szkół do przyjęcia uczniów w wieku 6 lat. Zgodnie z ustawą z dnia 27 stycznia 2012 r. zmieniającą ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 176) rzeczywiście wydłużono o dwa lata okres, w którym o podjęciu nauki w szkole podstawowej przez dziecko sześcioletnie decydują rodzice. Obowiązek szkolny dla dzieci w wieku 6 lat został wprowadzony dopiero od 1 września 2014 r.

W celu rozpoznania faktycznego stanu przygotowania szkół na przyjęcie uczniów w wieku 6 lat, z mojego upoważnienia, w II półroczu 2011 r. zostały przeprowadzone badania w 41 szkołach podstawowych (21 – w szkołach miejskich, 20 – w wiejskich). W związku z powyższym, chciałbym przedstawić Pani Minister wnioski z podjętych przeze mnie działań:

1. W zbadanych szkołach 17,7% uczniów klas I stanowią uczniowie w wieku 6 lat. W 34 szkołach (85%), w których utworzono klasy I – uczęszczają dzieci w wieku 6 lat.
2. W ok. 14,4% oddziałach klas I liczba uczniów przekracza 26 (w tym w 4 oddziałach jest po 30 dzieci). Problem ten dotyczy szkół w mieście – przede wszystkim w miastach wojewódzkich.

3. W ok. 14,4% oddziałach klas I na 1 ucznia przypada mniej niż 2 m^2 powierzchni sali lekcyjnej (w 5 oddziałach przypada 1,6 m^2) – w większości dotyczy to szkół w miastach.
4. 22% budynków szkół jest dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością ruchową.
5. W ok. 60% szkół dla klas I wydzielono odrębną część w szatni (podział na tzw. boksy). Natomiast w 26% szkół szatnia jest wspólna dla klas I-VI.
6. W 13% szkół (tj. 5 z 38) nie ma podziału sali lekcyjnej na część dydaktyczną i rekreacyjną.
7. We wszystkich salach lekcyjnych stoliki i krzesełka dostosowane są do wysokości dziecka.
8. We wszystkich salach lekcyjnych znajdują się pomoce dydaktyczne i zabawki.
9. W 33% szkół nie wyposażono sal lekcyjnych w sprzęt audiowizualny.
10. W ok. 5% szkół uczniowie z klas I nie mają możliwości pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych – brak szafek dla ucznia.
11. W 49% szkół uczniów z klas I korzystają z toalet wspólnych dla klas IV-VI.
12. W ok. 22% szkół na 1 umywalkę przypada więcej niż 21 uczniów. Natomiast w ok. 45% szkół na 1 oczko przypada więcej niż 21 dzieci. Problem ten w większości dotyczy szkół w miastach.
13. 29% szkół nie posiada własnego placu zabaw. Problem ten w większości dotyczy szkół na wsi.
14. W 63% szkół nie ma zatrudnionego psychologa, a w 32% – pedagoga.
15. W 30% szkół brak jest zarówno psychologa, jak i pedagoga. Problem ten wyłącznie dotyczy szkół na wsi.
16. W 37% szkół nie zatrudniono logopedy.
17. W 66% szkół jest prowadzona kuchnia. Natomiast w 32% – szkoły korzystają z usług cateringowych.
18. W 67,5% szkół jest zorganizowany jeden posiłek dla dzieci w postaci obiadu. W 22,5% – dzieci mogą skorzystać z dwóch posiłków. W 1 szkole dzieciom zorganizowano trzy posiłki dziennie.
19. W 15% szkół wprowadzono zmianowość zajęć dla uczniów z klas I.
20. W 77% szkół opieka świetlicowa została zorganizowana zarówno przed, jak i po zajęciach dydaktycznych. Natomiast w 23% szkół – tylko po zajęciach.

21. W 33% szkół uczniowie z klas I mają zorganizowaną opiekę świetlicową bez udziału uczniów z klas starszych. Natomiast w 31% szkół uczniowie z klas młodszych przebywają w świetlicy wspólnie z uczniami z klas IV-VI.
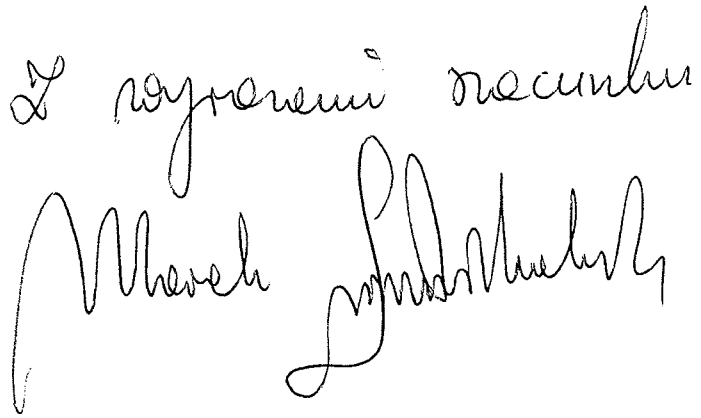
Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 10a i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pani Minister z prośbą o uwzględnienie problemów wskazanych w ww. wnioskach w działaniach podejmowanych przez resort edukacji, związanych m. in. z rozpoznaniem i oceną stanu przygotowania szkół podstawowych na przyjęcie dzieci w wieku 6 lat.